

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 01610 - 0 / 2022
Érkezett:	2022 JÚL 09.
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

Budai Központi Kerületi Bíróság, mint elsőfokú bíróság útján

Elsőfokú ügyszám: 7.B.1140/2020/13.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

[REDACTED]
[REDACTED] meghatalmazott jogi képviselőjeként az A/1. sz. mellékletben
csatolt meghatalmazás szerinti jogi képviselője, dr. Hüttl Tivadar ügyvéd [REDACTED]
[REDACTED]

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő.

Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság **Bfv.I.901/2021/6. számú végzésének** (a továbbiakban: **Bírói Döntés**, A/2. melléklet) alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdésének megfelelően semmisítse meg azt, mert a határozat sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésben biztosított szólás- és sajtószabadságot!

Indítványozó kéri továbbá a T. Alkotmánybíróságot, hogy élve az Abtv. 43. § (4) bekezdésében biztosított jogkörével – a **Bírói Döntéssel** okozott egyező alapjogok sérelemre tekintettel – semmisítse meg a **Bírói Döntéssel** felülvizsgált másodfokú döntéssel jogerősen helyben hagyott elsőfokú döntést (Budai Központi Kerületi Bíróság, 7.B.1140/2020/13. sorszámú ítélet; A/3. melléklet), valamint a másodfokon hozott jogerős bírósági döntést (Fővárosi Törvényszék 21.Bf.5290/2021/9. sorszámú ítélete; A/4. melléklet) is!

Kérelme indoklásaként indítványozó az alábbiakat adja elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése

1. [redacted] indítványozó a [redacted] által kiadott [redacted] internetes híroldal, újság újságírója. Az alapügy előzményeként tudósítás céljából 2017. május 4. napján, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban a Fidesz Magyar Polgári Szövetség szervezésében megrendezett lakossági fórumon megjelent. Ugyanezen politikai rendezvényen annak szervezője egyidejűleg a helyi politikai szervezet tagja és az önkormányzat kabinet-vezető helyettese, [redacted] is részt vett. Az Indítványozó következetesen képviselt álláspontja szerint [redacted] egy verbális konfliktus után az ő személyére és tulajdonára – a tudósításhoz felvételkészítés céljából használt mobiltelefonjára – történő fizikai ráhatással érte el, hogy a tudósítást befejezze és a helyszínt elhagyja [redacted] törölte az Indítványozó által a rendezvényről készített fotóit. Az Indítványozó beszámolt az őt ért sérelmekről a nyilvánosságnak: 2017. május 5. címmel cikket jelentetett meg az eseményről a [redacted] oldalon, majd 2017. május 6-án az [redacted] televíziós csatorna Híradójának is nyilatkozott, lényegében a cikkel megegyező tartalommal. A közlések által érintett [redacted] tagadta e közlések valóságtartalmát, és magánvádlóként rágalmozás vétségéért tett feljelentést a cikk illetve híradóbeli nyilatkozat nyomán; a feljelentés alapján büntetőeljárás indult.
2. Különös jelentősége van, hogy [redacted] nem egyszerű közszereplő, illetve közhatalom-gyakorló, hanem kifejezetten széles körben vállal közszereplést és közmegbízást. Így például az alapügybeli közlések idején nem pusztán a Budapest Főváros IX. Kerület Polgármesteri Kabinet egyik helyettes vezetője és a Fővárosi Közgyűlés Városfejlesztési, Közlekedési és Környezetvédelmi Bizottságának tagja, hanem ezeken kívül a Honvédelmi Minisztérium – időközben átszervezett – rendezvényszervező hivatalának is a főigazgatója volt a. E megbízásokra való érdemessége szempontjából tehát nyilvánvalóan közérdeklődésre tart számot és közügy, ha egy ilyen megbízásokkal rendelkező személy egy kiszolgáltatott helyzetű – a tényállásból kikövetkeztethetően az adott esemény kontextusában ellenségként, árulóként kezelt –, fizikai erőhátrányban lévő nővel szemben fenyegetést, erőszakot, öncélú nyomásgyakorlást alkalmaz, stigmatizáló magatartást tanúsít. Különösen igaz ez a honvédelemhez kötődő megbízásaira, amelyek betöltését a közvélemény alappal kötheti magasabb erkölcsi érdemességhez, példamutató

és a Magyar Honvédség jóhírnevét nem veszélyeztető magatartáshoz, életvitelhez

továbbá a helyi önkormányzati választásokon induló politikus.

3. A magánvádra indult rágalmozás miatt lefolytatott elsőfokú eljárásban a bíróság elrendelte a valóság bizonyítását. A bizonyítási eljárás eredményeként a Budai Központi Kerületi Bíróság, 7.B.1140/2020/13. sz. ítéletében arra a következtetésre jutott, hogy a terheltnek nem sikerült a vádiratban sérelmezett közléseinek a valóságát bizonyítani, így a bizonyítás sikertelenségéből az következik, hogy megállapítható a büntetőjogi felelőssége. Az elsőfokú bíróság a vádiratban sérelmezett minden terhelti közlés esetében megállapította, hogy azok valóságát nem bizonyította a terhelti oldal; rágalmozás vétségéért elítélte az Indítványozót. Az ítélet ellen Indítványozó fellebbezett.
4. A Fővárosi Törvényszék, 21.Bf.5290/2021/9. sz. jogerős ítélete helybenhagyta az elsőfokú döntést. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőeljárási szabályokat betartva járt el, nem vétett olyan eljárási szabálysértést, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné. A bűnösség kérdésében a Törvényszék osztotta a kerületi bíróság álláspontját, az ebben a körben adott indokolásával is egyetértett. Az ítélet indokolása szerint nem vitatható ugyan, hogy magánvádló magánvádló vádlottal szemben kifejtett magatartása közérdeklődésre tarthat számot, ugyanakkor jelen ügy vonatkozásában semmi esetre sem minősíthető közügynek. A közérdeklődésre számot tartó magánügyek azonban a 3328/2017. (XII. 8.) AB határozat alapján nem élveznek kiemelkedő védelmet, ekként ezen ügyekre a Btk. 229. §-ában szereplő – a valóság bizonyításra vonatkozó – általános szabályok az irányadóak. Az Indítványozó a jogerős ítélet kúriai felülvizsgálatát indítványozta.
5. A Kúria a Bírói Döntésben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta; az Indítványozó érvelését, miszerint az ügy tárgyát képező közlései közügyhöz kapcsolódnak, s ezt az első- és másodfokon eljáró bíróságok nem vették figyelembe, nem tartotta relevánsnak. A Bírói Döntés azt is hangsúlyozta, hogy a különös részi tényállásszerűség mellett a jogellenesség (társadalomra veszélyesség) hiánya az eljárás korábbi szakaszaiban nem került megállapításra – ugyanakkor nem találta úgy, hogy e megállapítást érdemben felül kellene vizsgálnia az indítványozó közléseinek közügyekhez kapcsolódása okán.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

6. Jelen indítvány egy büntetőper jogerősen bíráló másodfokú bírósági határozatot felülvizsgáló, azt hatályában fenntartó végzés ellen irányul. Az Indítványozó a jogerős bírósági határozattal szemben felülvizsgálatot indítványozott. A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeképp a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az Indítványozó tehát a rendesbírósági jogorvoslati lehetőségek kimerítése után fordul jelen indítványban a T. Alkotmánybírósághoz a felülvizsgálati eljárást lezáró ítélet elleni alkotmányjogi panasszal.
7. Az Indítványozó nyilatkozik arról, hogy a fentieknek megfelelően a Kúria előtt felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, a felülvizsgálati eljárás lezárult; a fellebbezési eljárásban született másodfokú, jogerős határozatot Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg. Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 32. § (2) bekezdése értelmében *“az Abtv. 27. §-a alkalmazásában az ügy érdemében hozott, vagy a bírósági eljárást befejező döntésnek minősül és alkotmányjogi panasszal megtámadható, illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal megtámadható a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott olyan döntése is, mely a) a megtámadott határozatot hatályában fenntartja [...], feltéve, hogy az indítványozó a jogerős döntést az Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg”*.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

8. A Bírói Döntést az indítványozó jogi képviselője 2022. április 21. napján vette kézhez az elektronikus tárhelyén keresztül. Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 32. § (2) bekezdése értelmében a határidő kezdetét jelen eljárásban a Kúria felülvizsgálati kérelmet elbíráló határozatának kézhez vételétől kell számítani. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő -- az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap -- tehát megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Bírói Döntés az indítványozó alapvető jogait közvetlenül érinti, alapvető jogai gyakorlásában korlátozza, alapjoggyakorlásáért szankcionálja annak közvetlen eredményeképp, hogy a jogerős ítéletben bűnösségét megállapító bírósági rendelkezést tart fenn hatályában. Az Indítványozó az Alaptörvény IX. cikkében garantált sajtó- és véleménynyilvánítási szabadság alanya, az NMHH sajtótermék-nyilvántartásában regisztrált sajtótermék érdekében járt el ama magatartás

tanúsításakor, amely büntetőjogi felelősségrevonásának tárgya volt.. Ezért a Bírói Döntés alapjoga gyakorlásában, közvetlenül, személyesen, aktuálisan érinti.

Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében *“jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,*

a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,

b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy

c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.”

Fentiekben előadottak a mellékletekkel bizonyítva alátámasztják, hogy indítványozó a Bírói Döntés által lezárt bírósági eljárásban fél (terhelt) volt. Rá nézve a Bírói Döntés rendelkezést tartalmaz, bűnösségét állapítja meg és büntetőjogi szankcióval sújtja. Következésképp az érintettség az Abtv. 27. § (2) bekezdésben megjelölt összes, külön-külön is elégséges feltételnek megfelel.

e) A Bírói Döntés -- a Kúria felülvizsgálati végzése -- az ügy érdemében hozott döntés.

9. Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 32. § (2) bekezdése értelmében *“az Abtv. 27. §-a alkalmazásában az ügy érdemében hozott, vagy a bírósági eljárást befejező döntésnek minősül és alkotmányjogi panasszal megtámadható, illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal megtámadható a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott olyan döntése is, mely a) a megtámadott határozatot hatályában fenntartja [...], feltéve, hogy az indítványozó a jogerős döntést az Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg”* (az indítványozó kiemelése). A Bírói Döntés ezeknek a kritériumoknak megfelel. A Bírói Döntés a felülvizsgálati eljárásban megtámadott határozatot hatályában fenntartja. A jogerős döntést indítványozó az Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg. A Bírói Döntés az ügy érdemében hozott döntésnek minősül.

f) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta és a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

fa) Az indítványozót ért alapjogsérelem a Bírói Döntést érdemben befolyásolta

10. Ha a Bírói Döntés figyelembe vette volna a véleménynyilvánítás és a sajtó szabadsága szempontjából különösen jelentős körülményt, hogy az alapügy tárgyát képező közlések közügyhöz kapcsolódnak, az az Indítványozó felmentését eredményezte volna. Vagyis a nem közügyként történő minősítésének közvetlen következménye az Indítványozó bűnösségének megállapítása. A bűnösség megállapítására és a közügyekre vonatkozó tényállítások tekintetében a valóságbizonyításra vonatkozó alkotmányos követelmények tiszteletben tartása esetén – az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint – a Kúria nem juthatott volna el a bűnösség megállapítására, mert ahhoz bizonyítást kellett volna nyernie, hogy az Indítványozó minden közlése valótlan. Mi több, a Bírói Döntésben a Kúria még az alapügy tárgyát képező tényállítások valótlanságának megállapítása esetén sem ítélt volna el az Indítványozót, amennyiben bebizonyosodik, hogy az Indítványozó kellő gondossággal járt el – aminek vizsgálatát azonban a Kúria teljességgel elmulasztotta a Bírói Döntésben. A Bírói Döntés tehát más rendelkezéssel zárult volna a benne megvalósult alapjogsérelem hiányában.

fb) Az indítványozót ért alapjogsérelem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel

11. Az ügyben felmerült kérdés egyben *alapvető alkotmányjogi jelentőségű is*. A T. Alkotmánybíróságnak eddig nem volt lehetősége arra, hogy megvizsgálja, kifejezetten újságírók esetében milyen esetben indokolt a rágalmozásért való büntetőjogi felelősség megállapítása akkor, ha a sértett egy politikus, közhatalom-gyakorló és egyszersmind közszereplő, és a sérelmezett tényállítások valóságának bizonyítása nem járt sikerrel. A kérdésnek különös jelentőséget ad, hogy az újságírók egyre nehezebben férnek hozzá hazánkban azokhoz az eseményekhez, amelyekről várhatóan kritikai élel tudósítának, különösképpen akkor, ha az eseményeknek egyébiránt politikai jelentősége van. Az ügy alkotmányjogi tétje az is, hogy a politikusok mennyiben használhatják a büntetőjog eszközeit arra a célra egy demokratikus jogállamban, alkotmányos keretek között, hogy saját számonkérhetőségüket aláássák az őket számonkérő újságírók újságírói tevékenységtől való elrettentésével, közvetett elhallgattatásával és szakmai hitelük aláásával. Ezért a sajtószabadság és az emberi méltósághoz, társadalmi megbecsüléshez

való jog konfliktusának a büntetőügyet lezáró érdemi bírói döntésben történő megfelelő feloldása önálló, sajátos és kiemelt jelentőségű alkotmányjogi kérdést vet fel.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

12. A Bírói Döntés az Alaptörvény IX. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt, véleménynyilvánítási és sajtószabadsághoz fűződő alkotmányos jogokat sérti:

IX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

I. *A Bírói Döntés Alaptörvényben garantált alapvető jogokat korlátoz az alábbiak szerint.*

13. A Bírói Döntés az Indítványozó bűnösségét megállapító jogerős bírósági határozatát hatályában fenntartja. A Bírói Döntés következtében tehát az Indítványozónak kifejezetten egy általa írt tényközlésért büntetőjogi felelőssége áll fenn. E tényközlés tartalmilag az alábbiakban kifejtettek szerinti közügyet érint. Ezért a Bírói Döntés az Indítványozó szólásszabadságának gyakorlását szankcionálja, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített alapvető jogát korlátozza.

14. A Bírói Döntés osztja a jogerős másodfokú határozat következtetését, miszerint a büntetőeljárás alapját képező tények nem tekinthetők az alkotmánybírósági gyakorlat szerinti közügynek, és ebből következően nem megalapozott a védelemnek a rágalalmazás bűncselekménye keretében a valóságbizonyítással kapcsolatos alkotmánybírósági gyakorlatra történő hivatkozása. A jogerős határozat lényegében „közérdeklődésre számot tartó magánügynek” minősítette az eljárás alapját képező eseményt. (Ugyanerről lásd az

elsőfokú határozatban a 13. oldalt.) Indítványozói álláspont szerint ez a vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat alapvető félreértéséről tanúskodik.

15. A büntetőügyekben irányadó 13/2014. (IV.18.) AB határozat [39] bekezdése értelmében “nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönten, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezzi.”
16. A szólásszabadság, véleménynyilvánítás alapvető jogának és így az azzal kapcsolatos jogi érvelésnek is központi eleme a közügy fogalma. A közügyekkel kapcsolatos szólás ugyanis kitüntetett védelmet élvez, és az ilyen megnyilvánulások korlátozása esetén alkalmazandóak az Alkotmánybíróság által lefektetett alkotmányos elvek, amelyek kötik a büntetőügyekben ítélező bíróságokat. *„Fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan ítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. A demokratikus jogállam állami és önkormányzati intézményeinek szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája, – még ha az becsületsértő értékítéletek formájában történik is –, a társadalom tagjainak, az állampolgároknak olyan alapvető alanyi joga, amely a demokrácia lényegi eleme.”* [36/1994. (VI. 24.) AB határozat] *“A közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szólással érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit. (...) A jogalkalmazás során mindeneke előtt arra kell tekintettel lenni, hogy mivel a politikai véleményszabadság fókuszában elsősorban maguk a közügyek, nem pedig a közszereplők állnak, a közügyekre vonatkozó szólások mindegyike fokozott védelem alá tartozik, és ezáltal korlátozza az általa érintettek személyiségi jogainak*

védelmét.” [7/2014. (III. 7.) AB határozat, 47, 57] A közügyekkel kapcsolatos beszéd kiemelt védelmét biztosítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye is az Emberi Jogok Európai Bírósága (továbbiakban: EJEB) gyakorlata alapján. Értelmezése szerint a véleménynyilvánítás szabadsága a társadalom demokratikus fejlődésének egyik elengedhetetlen előfeltétele [*Handyside kontra Egyesült Királyság*, kérelem számra: 5493/72]. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye a politikai véleményeket védelemben részesíti függetlenül attól, hogy azok támadóak, sokkolóak vagy zavaróak, hiszen ezt követeli meg a demokratikus társadalmak alapelveiként működő tolerancia, pluralizmus és a nyitottság követelménye [*Castells kontra Spanyolország*, kérelem számra: 11798/85]. A bíróság határai még szélesebbek a kormányzattal szemben, amelynek tevékenységét nemcsak a törvényhozás és a bírói hatalom, hanem a közvélemény és a sajtó is ellenőrizheti és amelynek így szigorú önmérsékletet szükséges tanúsítania a kritikára válaszként adott állami büntetőhatalom gyakorolhatósága során, különösen akkor, ha a jogtalan kritikával szembeni védekezéshez más eszközök is rendelkezésére állnak [EJEB, *Lingens kontra Ausztria* (9815/82), 1986. július 8., 42. bekezdése és EJEB, *Castells kontra Spanyolország* (11798/85), 1992. április 23., 46. bekezdése, megerősítette például: EJEB, *Şener kontra Törökország* (26680/95), 2000. július 18., 40. bekezdése, legutóbb megerősítette: EJEB, *Pentikäinen kontra Finnország*, (11182/10), 2014. február 4., 37. bekezdés].

17. Az alapügy tárgyát képező közlések tartalma és kontextusa a fenti alkotmánybírósági és nemzetközi emberi jogi bírósági gyakorlat tükrében kétséget kizáróan közügyet jelenít meg. Ezt az értelmezést erősíti, hogy az Indítványozó az alapügy tárgyát képező közlések által érintett eseményen nem saját nevében járt el, hanem újságíróként egy regisztrált sajtótermék – a 444.hu online híroldal – érdekében, a kiadójának munkavállalójaként járt el. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 10. § alapján a sajtónak kötelessége a hiteles, gyors és pontos tájékoztatás Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A sajtó kötelességeinek ellátása a köz érdekében végzett tevékenység, ugyanúgy közfeladat, mint a kormányzati fórumon a szervezői feladatok teljesítése.
18. Indítványozói álláspont szerint az alapügy tárgyát képező közlések azért is közügyet érintenek, mert i) politikusi és kormányzati rendezvényszervezői minőségében eljáró magánvádló és ii) a sajtó feladatát teljesítő terhelt között iii) egy nyilvános kormányzati

- eseményen kialakult, a sajtó feladatainak és a rendezvény szervezése közötti konfliktus képezi a tényállás alapját, amelyről iv) az indítványozó mint újságíró (közszereplő) számolt be több médiaszolgáltató - így a saját munkáltatójának kiadványa felületén.
19. A közügy fogalmának jelentését bontja ki továbbá az EJEB az *Axel Springer c. Németország* ügyben (kérelem száma: 39954/08, 2012. február 7-ei ítéletében, l. különösen 90-95. bekezdések). Az EJEB szempontjai alapján a alapügy tárgyát képező közlések a következőképpen értékelendők.
20. (i) *Hozzájárul-e a közlés egy közérdeklődésre számot tartó vitához?* A válasz: igen [REDACTED] [REDACTED] közmegbízatai folytán minden olyan tudósítás, amelyben kiszolgáltató helyzetben lévő személyekkel való bánásmódjáról vagy más, a Honvédséggel kapcsolatos közmegbízatast betöltő, az erre való érdemesség szempontjából releváns tényről tájékoztat, szükségszerűen közérdeklődésre tart számot, hiszen a megbízataásokra való érdemességéről szóló vitákhoz járul hozzá. Tágabban ezentúl a kormánypártok és a sajtó viszonyáról régóta folyó, szintén – demokratikus jogállamban szükségszerűen – közérdeklődésre számot tartó vitához is hozzájárultak az inkriminált közlések.
21. (ii) *Mennyire közismert a tudósításban érintett személy, és mi a tudósítás tárgya?* Számos politikai szerepe mellett [REDACTED] nyilvánvalóan nem kerülheti el a széleskörű közismertséget. A tudósítás tárgya végső soron éppen az volt, hogy mennyire tekinthető [REDACTED] hitelesnek az Indítványozót ért, az említett cikkben leírt magatartása után, továbbá az, hogy az olvasók betekintsenek egy, a cikk megírásakor is már 7 éve kormányon lévő, parlamenti többséget maga mögött tudható politikai párt ill. pártszövetség belső működésébe – ami szintén vitathatatlanul teljesül.
22. (iii) *Az érintett korábbi magatartása hogyan jellemezhető?* Az érintett szerteágazó politikai karrierje és társadalmi munkái saját belátását tükröző szabad, felelős döntése eredményei. Vagyis az érintett saját magatartásának köszönhetően került először a médiafigyelem középpontjába.
23. (iv) *Az információ megszerzésének módja, valóságossága.* Az Indítványozó saját tapasztalatáról, első kézből számolt be, vagyis a kérdéses információ megszerzésének ennél közvetlenebb módja el sem képzelhető. A fórumról pedig szintén gazdag tapasztalatok állnak az indítványozó rendelkezésére, amelyeket máshogyan beszerezni szinte lehetetlenség lenne a mai Magyarországon.

24. (v) *A publikálás tartalma, formája és következményei.* Az inkriminált közlések az említett újságcikkben és híradóban egyaránt kontextusba helyezve, nem pedig elszigetelődésben jelentek meg. Formai kereteiket kifejezetten a tájékoztatás célját szolgáló műfaji sajátosságok jelölik ki.
25. (vi) *Milyen súlyú szankciót, jogkövetkezményt alkalmazott a bíróság?* A bíróság megrovásban részesítette az Indítványozót. Ez is elegendő a büntetőjogi felelősség megállapításával egyidőben ahhoz, hogy az Indítványozó szakmai hitelét újságíróként rontsák, aláássák. A tényleges következmények tekintetében tehát az alkalmazott jogkövetkezmények igen jelentősek; az Indítványozó egész életére, karrierlehetőségeire, közvetetten anyagi helyzetére stb. kihatnak.
26. A Bírói Döntés téved tehát, amikor – az első- és másodfokú bíróságokkal egyetértésben – azt állítja, hogy a magánvádoló politikusi minőségéből még nem következik, hogy közügyről van szó. Ezzel az indokolással ugyanis az elsőfokú határozat figyelmen kívül hagyja a terhelt újságírói (watchdog funkció) minőségét és azt, hogy kormányzati esemény keretében, attól elválaszthatatlan összefüggésben került sor az inkriminált közlésekre, valamint [REDACTED] további közmegbízásait is. A magánvádoló nem magánszemélyként volt jelen, hanem mint a közhatalmat gyakorló kormány rendezvényének kormánypárti szervezője, ebben a minőségében akadályozta a terheltet a közérdekű tevékenységének a végzésében, abban, hogy az ő közügyekkel kapcsolatos tevékenységét a nyilvánosságot képviselő médium munkatársaként ellenőrizze. (Itt az Indítványozó ismét hangsúlyosan utal a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatra: a magánvádoló magatartásának a terhelti értékelése a végrehajtó hatalom kritikája.) Hasonlóan, az Indítványozó nem magánügyben és nem magánszemélyként, hanem a köz érdekében eljáró sajtómunkatársként volt jelen a nyilvános kormányzati eseményen. A demokratikus sajtó feladatellátásának, illetve a feladatellátást garantáló jogainak és jogos érdekeinek a közéleti eseményen, egy pártpolitikus általi korlátozása közügy, mert arról szól, hogy hogyan próbálja a hatalom képviselője megakadályozni az őt ellenőrizni hivatott sajtó munkáját. Az Indítványozó egy közügyről számolt be akkor, amikor az alapügy tárgyát képező közléseket megtette.
27. Tekintettel arra, hogy az alapügy tárgyát képező közlések közügyet érintenek, Alaptörvény-konform korlátozásuk – beleértve a büntetőjogi jogkövetkezmények

alkalmazását – magasabb alkotmányossági mércének kellene, hogy megfeleljen. Az alábbiakban kifejtettek szerint azonban e mércének az ügy tárgyát képező alapjog-korlátozás nem felel meg, így alkotmányosan igazolhatatlan.

II. A Bírói Döntés alapjog-korlátozásának céljairól

28. Az alapjogok korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében kizárólag “más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében” kerülhet sor. A Bírói Döntés nem hivatkozik semmiféle más alapvető jogra vagy alkotmányos értékre az Indítványozó szólásszabadságának, véleménynyilvánítási szabadságának korlátozásakor. Ugyanakkor a jogalkotó a rágalmazás kriminalizálása során alapvetően az emberi méltóság védelmét és a becsületvédelmet célozza, így a Bírói Döntéssel megvalósult alapjog-korlátozás is vélhetően ezen alkotmányos jogok védelmét hivatott szolgálni. A Bírói Döntésben megvalósított, jelen ügy tárgyát képező alapjog-korlátozásnak más legitim célja nincs.

III. A Bírói Döntés alapjog-korlátozásának szükségessége tárgyában

29. Az Indítványozó álláspontja szerint a Bírói Döntés a fent meghatározott legitim cél eléréséhez szükségtelen, ezért az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében igazolhatatlan alapjog-korlátozást valósít meg.

30. Egyfelől ugyanis a közlések érintette az Indítványozó jelen ügybeli közléseinek büntetőjogi szankcionálása nélkül saját maga is meg tudja védeni becsületét. Mivel az érintett ismert politikus, közhatalom-gyakorló és közszereplő is egyben, ezért széles körben fér hozzá a nyilvánossághoz, megfogalmazhatja és a nyilvánossághoz akadálytalanul eljuttathatja saját álláspontját, illetve cáfolhatja az Indítványozó állításait, amennyiben azok valóságtartalmát vitatja. Becsületének védelme tehát elsősorban a saját magatartásának függvénye.

31. Ezzel egyidőben a közlések érintette számára nyitva állnak a polgári jogi igényérvényesítés útjai is: személyiségi jogi pert is indíthat, amennyiben – indítványozói álláspont szerint messzemenően tévesen – úgy ítéli meg, hogy kizárólag jogi úton képes társadalmi megbecsülését megvédeni. A büntetőjogi szankcionálás és az ebben

megvalósuló indítványozó alapjog-korlátozás tehát e legitim cél eléréséhez nem elengedhetetlenül szükséges.

32. Másfelől pedig az indítványozó jelen ügybeli közlései a közlések érintettjének emberi méltóságát nem sértik. E közlések ugyanis nem önkényesek, hanem a közlések kontextusát is alkotó sajtótartalom és az azt olvasó közönség számára köztudomású tények egyaránt összekötik e közléseket közügyekkel. A közlések tehát érintettjük emberi méltóságát nem hogy nem sértik, de nem is érintik. A büntetőjogi szankcionálás és az indítványozó ebben megvalósuló alapjog-korlátozása tehát e legitim cél eléréséhez is szükségtelen.

IV. A Bírói Döntés alapjog-korlátozásának arányossága tárgyában

33. Feltéve, de meg nem engedve, hogy a Bírói Döntés legitim cél elérése érdekében szükséges alapjog-korlátozást valósít meg, az alapjog-korlátozás az alábbiak szerint az elérni kívánt céllal nem arányos, s ennél fogva is alkotmányosan igazolhatatlan.

34. **Egyrészt a Bírói Döntés figyelmen kívül hagyja a valóságbizonyításra vonatkozó alkotmányos követelményt.** A közügy jelleg alkotmányjogi következményekkel jár a tényállítások valóságbizonyítása szempontjából. A vonatkozó alkotmányos követelmények Alkotmánybíróság általi kimunkálását megelőző bírósági gyakorlat korábban egységes volt abban, hogy az állított (híresztelt) tény bizonyított valósága zárja ki a büntethetőséget, vagyis ha az állított vagy híresztelt tény tartalmi valósága tekintetében nem alakul ki az eljáró bíróság meggyőződése, az elkövető büntetőjogi felelősségét meg kell állapítani [BH2000. 285.; EBH2014.B.16.]. Ez a gyakorlat azonban az Alkotmánybíróság jogfejlesztő tevékenysége nyomán már nem alkalmazható maradéktalanul a közügyek nyilvános megvitatása esetében.

35. A 3328/2017. (XII. 8.) AB határozat szerint a valóságbizonyítás sikertelensége a védett véleménynyilvánítás körében nem vezethet automatikusan az elkövető bűnösségének a kimondásához. Erről részletesen szólnak a 95. és 96. bekezdések: „[a]lkotmányos követelmény szerint ugyanakkor a közügyek megvitatása során elhangzott közlés folytán rágalmazás miatt indult büntetőeljárásban nem a tény való voltát, hanem annak valótlanságát kell bebizonyítani a terhelt bűnösségének a megállapításához. Az

alkotmányos követelmény értelmében ugyanis a becsület csorbítására alkalmas tényállítás, híresztelés, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezés használata csak akkor büntethető, ha a becsület csorbítására alkalmas tényt állító, híresztelő, illetve ilyen tényre közvetlenül utaló személy tudta, hogy a közlése lényegét tekintve valótlan vagy azért nem tudott annak valótlanágáról, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta (Abh1., ABH1994, 219.). **Az alkotmányos követelmény szerint tehát a terhelt büntetőjogi felelőssége megállapításának csak akkor van helye, ha a tény bizonvítotlan valótlan és a valótlanágról a terhelt tudott.**” (Kiemelés tőlem – dr. H.T.)

(...) „A közügyek megvitatása keretében a valótlan tények állítása a véleménynyilvánítással összefüggő - fent összefoglalt - alkotmányos szempontrendszer értelmében nem von maga után automatikusan büntetőjogi felelősségre vonást. A közéleti szólás gyakorlója tehát adott esetben akkor is beszélhet visszaélésekről, ha nem tudja azokat bizonyítani. A valótlanak bizonyuló tényközlés esetén ugyanis az alkotmányos szempontrendszer alapján a hangsúly az elkövetőnek a valótlanággal kapcsolatos tudattartalmára helyeződik át.” (...) „A valóság bizonyításának a sikertelensége ugyanakkor - a fent kifejtett alkotmányos szempontrendszer értelmében - a közügyek megvitatása során elhangzott tényállítás esetén nem elegendő a terhelt büntetőjogi felelőségének a megállapításához.”

„A valótlan tények tudatos állítása ugyanolyan szélsőséges magatartás, mint az értékek tekintetében az emberi státusz tagadása, ezért indokolt, hogy a büntetőjogi védelem ultima ratio-ként a sértett rendelkezésére álljon.” Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közügyekben történő véleménynyilvánítás tekintetében a büntetőjogi védelem - mint ultima ratio - a szélsőséges magatartások szankcionálására korlátozódik.

36. A fenti alkotmányos követelményeket az első- és másodfokú bíróságoknak, továbbá a Kúriának is alkalmazniuk kellett volna, és a bizonyítékok mérlegelését követően – illetve a felülvizsgálati eljárásban már adott tényállás jogi értékelését kialakítva – a valóságbizonyítás eredményét úgy kellett volna értékelniük, hogy az ne sértse az előbbieken hivatkozott alkotmányos követelményt. Az eljáró bíróságok ugyanis azt várták el a terheltől, hogy a saját közlésének a valóságtartalmát kétséget kizáróan, minden más logikai lehetőséget diszkvalifikáló módon igazolja, holott ez nem egyeztethető össze az Alkotmánybíróság idézett határozatában foglaltakkal.

37. Mivel a Bírői Döntésben a Kúria – az erre vonatkozó indítványozói jogi álláspont ismeretében – elmulasztotta észrevételezni a vitatott közlések közügy jellegét, ebből közvetlenül következik az is, hogy a fenti alkotmányos követelményt nem alkalmazza a büntetőjogi felelősség megállapításakor. Nem egyszerűen hibás álláspontot alakít ki az Indítványozó által tanúsított gondosságról, hanem egészében figyelmen kívül hagyja ezt a szempontot, és a valóságbizonyítás sikertelenségét önmagában is bűnösséget megalapozóként értékeli. Ezért a Bírői Döntés az Indítványozó közügyekre vonatkozó szólásszabadságát önkényesen, aránytalanul korlátozza. Következésképpen a Bírői Döntés nem felel meg az alapjog-korlátozásra vonatkozó, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott követelményeknek, s ezért igazolhatatlan, Alaptörvény-ellenes.
38. **Másrészt a Bírői Döntésben sérül az *in dubio pro reo* elv.** A rágalmazás bűncselekménye esetében a Btk. sajátos, sui generis bizonyítási szabályt ír elő: meghatározott feltételek fennállása esetén a terheltnek kell bizonyítani, hogy nem valótlan állított, a büntetőjogi felelősségre vonás elkerülése érdekében. Ez a szokásos, kizárólag a vádra háruló bizonyítási teherrel összehasonlítva jelentősen megemelkedett, a terheltre háruló valóságbizonyítás miatti bizonyítási teher sem vezethet azonban az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata alapján ahhoz, hogy az *in dubio pro reo* elve sérüljön. Csak a kétséget kizáróan bizonyított tényt lehet ügydöntő bírói határozatban a terhelt terhére értékelni. Amennyiben a bizonyítás összes lehetőségeinek kimerítése ellenére még kétség marad fenn a bizonyítás tárgyául szolgáló tényre nézve, e tényt a terhelt javára kell értékelni. A 328/2017. (XII. 8.) AB határozat ezzel összefüggésben alkotmányos követelményt állapít meg: “nem a tény való voltát, hanem annak valótlanágát kell bebizonyítani”. Ebből az következik, hogy csak akkor lehetséges a bűnösség megállapítása, ha ítéleti bizonyossággal, zárt logikai rendszerben levezethető, hogy az inkriminált tényállítások valótlanok. Az Indítványozó álláspontja szerint az alkotmányos követelménynek ellentmondóan megállapított büntetőjogi felelőssége ismét az őt ért alapjog-korlátozás aránytalanságát, igazolhatatlanságát támasztja alá.
39. Kiemelendő, hogy az Indítványozó nem felülmérlegelést kér a T. Alkotmánybíróságtól, hanem annak megállapítását, hogy a Bírői Döntés alkotmányos követelményeknek ellentmondóan, alkotmányos igazolhatatlanul értelmezte a közügy fogalmát és alkalmazta

közügyekre vonatkozó tényállításokra a valóságbizonyítás főszabály szerinti követelményeit, ezzel megsértve az indítványozó szólásszabadságát. Az alapügy történeti tényállásának megállapítása és értékelése természetesen a rendesbíróságok feladata, azonban a T. Alkotmánybíróság jelöli ki a tények értékelésének alkotmányos határait, melyeket jelen ügyben a Bírói Döntés áthágott.

40. A Bírói Döntésben a vitatott közlések nem közügyként történő minősítésének közvetlen következménye az Indítványozó bűnösségének megállapítása. Helyes, a töretlen alkotmánybírósági gyakorlatot szem előtt tartó jogalkalmazás keretében a Kúria nem juthatott volna el a bűnösség megállapítására, mert ahhoz bizonyítást kellett volna nyerni, hogy a terhelt minden közlése valótlan. Mi több, még a valótlan megállapítása esetén sem ítélt volna el az Indítványozót, amennyiben bebizonyosodik, hogy az Indítványozó a kellő gondossággal járt el aminek vizsgálatát azonban a Kúria teljességgel elmulasztotta a Bírói Döntésben.
41. **Harmadrészt, a Bírói Döntés jelentős dermesztő hatással jár a közügyekről való tudósításra, tájékoztatásra, s így a szólás- és sajtószabadság gyakorlására is.** ahogy az Alkotmánybíróság a 3328/2017. (XII. 8.) AB határozatban megállapította, *“A büntetőjogi szankció elrettentő, stigmatizáló hatása a véleménynyilvánítás tekintetében komoly visszatartó hatást gyakorolhat. Ennek következtében az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a közügyekben történő véleménynyilvánítás büntetőjogi eszközökkel történő korlátozásának fenntartása kizárólag azokkal a legsúlyosabb esetekkel szemben nyújthat oltalmat, amikor a közölt vélemény alkotmányos jogot sért vagy a jogsérelem veszélye közvetlenül jelen van (Abh4., Indokolás [30]). A méltóságvédelem azonban nemcsak a büntetőjog szabályain keresztül érvényesül”* ([78] bekezdés). (Ld. még az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatából: Sinkova v. Ukrajna döntés, no. 39496/11.; 2018. február 27., 39. bekezdés; Matasaru v. Moldova ügy, no. 69714/16. és no. 71685/16.; 2019. január 15.; 35. bekezdés.) Az, hogy a Bírói Döntés egy újságírókat szankcionál, még hozzá anélkül, hogy egyáltalán figyelembe venné, milyen gondossággal járt el, önmagában aránytalan elrettentő, dermesztő hatással jár a demokratikus nyilvánosságra, a sajtó tevékenységére, s ezért sem felel meg az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében támasztott arányossági követelménynek.

42. Végül, az arányosság körében értékelendő az is, hogy a Bírői Döntés éppen egy közismert politikus, közhatalom-gyakorló és egyben közszereplő – azaz ennél fogva magasabb tūrés kötelezettséggel terhelt személy – emberi méltóságát, társadalmi megbecsülését védte az indítványozó szólásának büntetőjogi szankcionálásával. Ez nyilvánvalóan aránytalanná teszi a szóban forgó szólásszabadság-korlátozást, hiszen az érintettek – amennyiben meg van győződve az alapügy tárgyát képező tényállítások valótlanságáról – számtalan lehetősége lett volna ezen állítások cáfolatára, bizonyítására. Ehelyett azonban a büntetőjogi fellépést választotta az Indítványozó, még hozzá egy olyan eljárásban, ahol neki magának a bizonyítási teher sajátos megosztása miatt nem kellett a vitatott állítások valósága melletti bizonyítékokat felsorakoztatnia. Mindez nyilvánvalóan az Indítványozót ért alapjog-korlátozás aránytalanságát támasztja alá, hiszen az ügyben megfordulnak a sajtó jogállami demokráciára jellemző szerepek: nem az újságíró követelheti meg az átláthatóságot a közhatalom-gyakorlótól, hanem a közhatalmat gyakorló az őt ellenőrizni, számon kérni hivatott újságírótól.
43. Összefoglalva: a Bírői Döntés a vonatkozó alkotmányos követelményekkel ellentétes jogértelmezéssel juthatott csak arra a következtetésre, hogy az Indítványozónak az alapügy tárgyát képező közlése nem közügyet érint, s ezen Alaptörvény-ellenes jogértelmezésből közvetlenül és kényszerítően következett az alapügynek az Indítványozó bűnösségét megállapító ítélettel történő érdemi elbírálása, ami pedig az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében biztosított jognak az I. cikk (3) bekezdése és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján igazolhatatlan, szükségtelen és aránytalan, s ezért Alaptörvény-ellenes korlátozását, sérelmét valósítja meg.
44. Indítványozó hangsúlyozza, hogy a T. Alkotmánybíróságtól nem a Bírői Döntés alapjául szolgáló ügy érdemi eldöntését, az érintett alapvető jogok – a szólás- és véleménynyilvánítási szabadság illetve az emberi méltóságból folyó, jó hírnévhez ill. társadalmi megbecsüléshez való jog – konfliktusának feloldását várja a vonatkozó alapjogi követelményeknek az ügy ténybeli körülményeire való alkalmazása útján. Ehelyett indítványozó kérelme, hogy a T. Alkotmánybíróság szíveskedjék megsemmisíteni a Bírői Döntést mint olyan, az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező egyéb rendesbírósági döntést, amelyet az alapjog-konform jogszabály-alkalmazás rendesbíróság

általi elmulasztása érdemben befolyásolt, és az Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét okozta.

45. Az Indítványozó jogi képviselőjét az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Ütv.) 34. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján illeti meg a képviseleti jog, amelyet az A/2. számú mellékletként csatolt ügyvédi meghatalmazás igazol. A meghatalmazás kifejezetten kiterjed az alkotmányjogi panaszeljáráásra.

46. Az Indítványozó kéri a személyes adatainak a zártan történő kezelését.

Budapest, 2022. június 20.

Tisztelettel,

Képv.:

A madány kételel

